

**ข้อบังคับสถาบันพระปักเกล้า
ว่าด้วยเครื่องแบบและเครื่องแต่งกายของผู้ปฏิบัติงาน
และนักศึกษาในสถาบันพระปักเกล้า พ.ศ. 2544**

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 9 (9 ทว) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันพระปักเกล้า พ.ศ. 2541 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสถาบันพระปักเกล้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 สภาสถาบันพระปักเกล้า จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “**ข้อบังคับสถาบันพระปักเกล้า ว่าด้วยเครื่องแบบและเครื่องแต่งกายของผู้ปฏิบัติงาน และนักศึกษาในสถาบันพระปักเกล้า พ.ศ. 2544**”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้เลขานุการ เป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจจัดการสถาบันพระปักเกล้า เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ 4 ในข้อบังคับนี้

“**ผู้ปฏิบัติงาน**” หมายความว่า ประธานสถาบันพระปักเกล้า รองประธานสถาบันพระปักเกล้า กรรมการสถาบันพระปักเกล้า เลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงานของสถาบันพระปักเกล้า

“**นักศึกษา**” หมายความว่า ผู้ที่เข้ารับการศึกษาอบรมและผู้สำเร็จการศึกษาอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ตามที่สถาบันพระปักเกล้ากำหนด

ส่วนที่ 1

เครื่องแบบของผู้ปฏิบัติงาน

ข้อ 5 เครื่องแบบของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งใช้ในพิธีการ ประกอบด้วย

- ก. เครื่องแบบปกติขาว
- ข. เครื่องแบบครึ่งยศ
- ค. เครื่องแบบเต็มยศ
- ง. เครื่องแบบสโนมร

ข้อ 6 เครื่องแบบปกติข่าว ประกอบด้วย

(ก) หมวด

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นชาย ให้ใช้หมวดหมู่ตามสีข่าว กะบังหน้าทำด้วยหนังสือ หรือวัตถุเทียมหนังสีดำ สายรัดคาดสีทอง กว้าง 1 เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑ์พ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวดข้างละ 1 ดุม ผ้าพันหมวดสีขาว ที่หน้าหมวดติดตราครุฑ์พ่าห์ปักดิ้นสีทองสูง 5 เซนติเมตร บนหมวดสักหลาดสีขาว

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหญิงให้ใช้หมวดได้ 2 แบบ

แบบที่ 1 อนุโลมตามแบบหมวดของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ 2 หมวดแก็ปทรงอ่อนพับปักสีขาว สายรัดคาดสีทองมีดุมโลหะสีทองตราครุฑ์พ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวดข้างละ 1 ดุม ผ้าพันหมวดสีขาว ที่หน้าหมวดติดตราครุฑ์พ่าห์ปักดิ้นสีทอง สูง 5.5 เซนติเมตร บนหมวดสักหลาดสีขาว

การสวมหมวดให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาวใช้ดุมโลหะสีทอง ตราครุฑ์พ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม และติดเครื่องหมายสถาบันที่ปักคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเนื้อกระ เป้าบานซ้ายด้วย

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาว แบบคอแหลมหรือ คอป้านแขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง 4 ตะเข็บ ที่แนวสถาบันมีดุมโลหะสีทองตราครุฑ์พ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ 5 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเปาล่างข้างละ 1 กระเปา เป็นกระเปาเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกระเปาและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผ้าพันคอสีดำ เจือนกลาสี และติดเครื่องหมายสถาบันที่ปักคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายด้วย

(ค) อินทรนู

ให้มีอินทรนูแข็งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีดำติดทับเสื้อเนื้อบ่าทั้งสองข้างจากไฟล์ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑ์พ่าห์ขนาดเล็ก อินทรนูมีลายตั้งนี้

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นประธานสถาบันพระปगเกล้า รองประธานสถาบันพระปากเกล้า พระปะกเกล้า กรรมการสถาบันพระปากเกล้า เลขาธิการ และรองเลขาธิการ อินทรนูปักดิ้นสีทองเป็นลายประจำยามเต็มแผ่น และให้มีเครื่องหมายสถาบันติดทับตรงส่วนกลางของอินทรนู

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นพนักงาน อินทรนูปักเครื่องหมายสถาบัน และมีช่องซ้ายพูกษ์

(๔) กางเกง กระโปรง

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการ ตีเกล็ดด้านหน้า 2 เกล็ด และด้านหลัง 2 เกล็ด ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอป่าน

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหญิง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ข้อ 7 เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกง หรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ ไม่สวมสายสะพาน

ข้อ 8 เครื่องแบบเต็มยศ

ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

ข้อ 9 เครื่องแบบสมโภต

เครื่องแบบสมโภตสำหรับผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นชาย มี 3 แบบ คือ

- (1) เครื่องแบบสมโภต ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ
- (2) เครื่องแบบสมโภต ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสมโภต ก. เว้นแต่เสื้อ ให้ใช้เสื้อสมโภตสีขาว เปิดอกป้าดเอว มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือ ข้างละ 3 ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ 3 ดุม และที่บรรจบเสื้อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ 1 ดุม ดุมคุณมีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน ประกอบด้วยเสื้อกีกสีขาวดุมโลหะสีทอง ตราครุฑพ่าห์ 3 ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวอกแข็งข้อมือแข็ง คอเชิ้ตชั้นเดียวแบบปีกผีเสื้อ ผูกผ้าผูกคอสีดำ เงือนหุกระต่าย

เครื่องหมายสถาบัน ให้ติดที่คอแบบของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

- (3) เครื่องแบบสมโภต ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ เครื่องแบบสมโภต ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสื้อกีกให้ใช้แพรแอบสีเดียวกับการเงรัดเอวแทน แพรแอบนี้ ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง 12 เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียกวกว้าง 11 เซนติเมตรที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกัน ในขณะคาดทางด้านหลัง

ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

ส่วนที่ 2

เครื่องแต่งกายของผู้ปฏิบัติงานและนักศึกษา

ข้อ 10 การกำหนดเครื่องแต่งกาย วิธีการแต่งกายและส่วนประกอบเครื่องแต่งกายของผู้ปฏิบัติงาน และนักศึกษาให้เป็นไปตามประกาศของสถาบันพระปกเกล้า

ส่วนที่ 3

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 11 ผู้ซึ่งได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นๆ ในเวลาแต่งเครื่องแบบเต็มยศ แต่ในเวลาแต่งเครื่องแบบสมอสรจะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลองขนาดย่อมก็ได้และถ้าในหมายสำนักพระราชวังหรือบัตรเชิญทางราชการปรากฏว่า ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ก็ให้ประดับอย่างแต่งเครื่องแบบเต็มยศ หรือถ้ามีว่าให้สวมสายสะพายด้วยก็ให้สวม

ข้อ 12 ผู้ซึ่งได้รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ เครื่องหมายกิตติมศักดิ์ เข็มวิทยฐานะหรือเครื่องหมายแสดงความสามารถ ให้ประดับตามระเบียบของส่วนราชการหรือสถาบันนั้นๆ กำหนด

ข้อ 13 ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งพ้นตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว ให้ใช้เครื่องแบบเหมือนกับผู้ปฏิบัติงานเว้นแต่เครื่องหมายสถาบันให้ติดที่หน้าอกเสื้อเบื้องขวาหนึ่งอัน

ข้อ 14 การแต่งเครื่องแบบตามข้อบังคับนี้ให้เป็นไปตามหมายสำนักพระราชวังหรือตามระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ของสถาบันพระปกเกล้า ในโอกาสอันควร

ข้อ 15 ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง เครื่องแต่งกาย วิธีการแต่งกาย และส่วนประกอบเครื่องแต่งกายของนักศึกษา ให้ประกาศสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง เครื่องแต่งกายสำหรับผู้ศึกษาในหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 และประกาศสถาบันพระปกเกล้า เรื่อง เครื่องแต่งกายสำหรับผู้ศึกษาในหลักสูตรอื่นนอกเหนือจากหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เป็นประกาศตามข้อ 10 แห่งข้อบังคับนี้

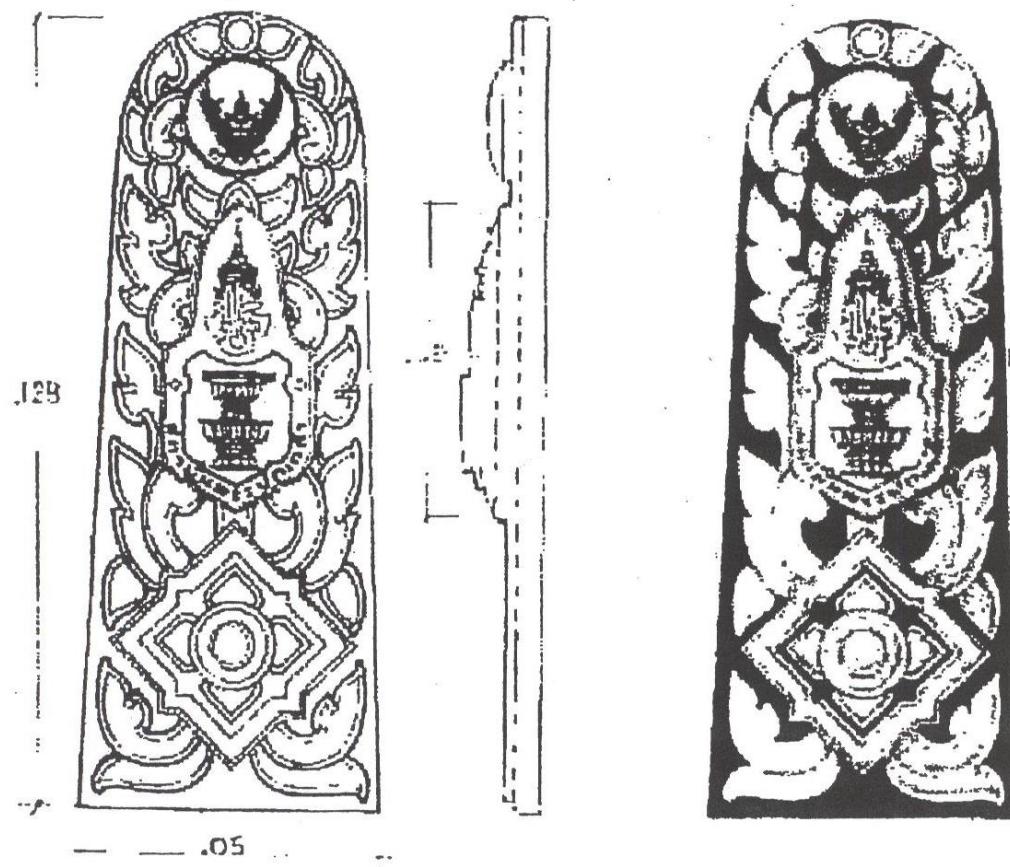
ประกาศ ณ วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) อุทัย พิมพ์ใจชน

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)

ประธานรัฐสภา

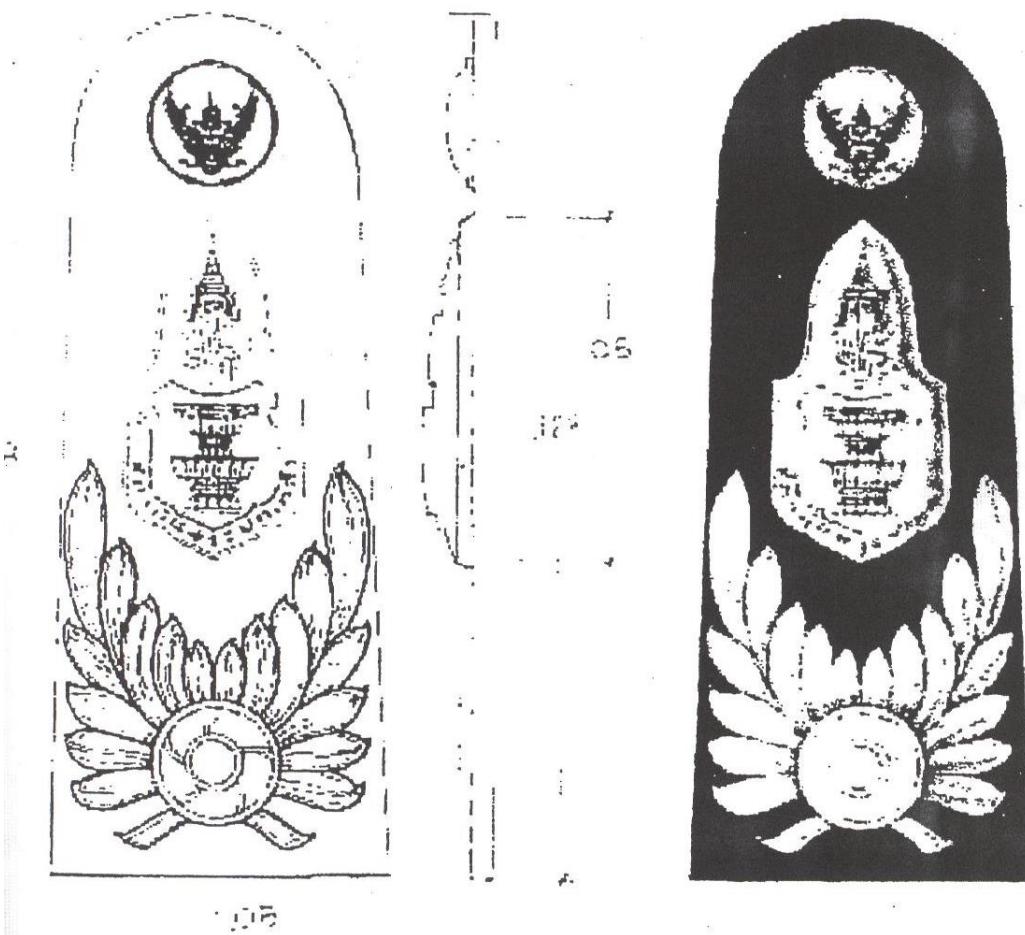
ประธานสถาบันพระปกเกล้า

เครื่องหมายสถาบันสูง ๕ ช.ม.

อินทรธนุติดเครื่องหมายสถาบันพระปักเกล้า ทับลงบนอินทรธนุ
สามชั้กสภากู้แทนราษฎร ปักดิ้นทองบนพื้นลักษณะเดียว

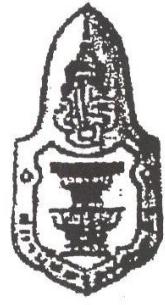
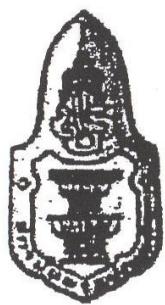
แบบอินทรธนุผู้ปฏิงาน กรมการสภาก

เครื่องหมายสถานี ๕ ช.ม.

อินทรธนูติดเครื่องหมายสถานีบันพระปักเกล้า และชื่อชัยพุกษ ๑
ช่องนพนัลลาดสีดำ ชื่อชัยพุกษปักดึ้งทอง เครื่องหมาย
สถานีบันพระปักเกล้า โลหะแกะปั้มนูนสีทอง

แบบอินทรธนูพนักงาน สำหรับเครื่องแบบพิธีการ

แบบเครื่องหมายติดปักเสื้อ ความสูงเครื่องหมาย 2.5 เซนติเมตร